

CZU: 323.26-057.875(478-25)(091)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3985042>

DEZGHEȚUL HRUȘCIOVIST ȘI „REZBELUL NAȚIONALIST” AL STUDENȚILOR-FILOLOGI DE LA UNIVERSITATE¹

Liliana ROTARU

Universitatea de Stat din Moldova

Dispariția fizică a lui I.V. Stalin și raportul lui Hrușciiov la Congresul al XX-lea al PCUS au reverberat în toată societatea sovietică și au stimulat o tendință de contestare a diferitor aspecte ale vieții politice, sociale și culturale în rândul intelectualității sovietice, inclusiv al celei din RSS Moldovenească. Rebeli din fire, studenții din instituțiile de învățământ superior din Moldova sovietică au inițiat acțiuni consonante contextului general de „destindere”, mai ales că premisele create la mijlocul anilor '50 le-au încurajat și susținut demersurile și acțiunile contestatate. În baza unor documente inedite din arhivele naționale ale Republicii Moldova, autorul analizează în prezentul studiu caracterul și formele de manifestare a rezistenței naționale față de procesul de sovietizare, rusificare și deznaționalizare a școlii superioare, dar și a societății RSS Moldovenești în general, a studenților de la filologia „moldovenească” a Universității de Stat din Chișinău în a doua jumătate a anilor '50, precum și reacțiile autorităților universitare și de partid la așa-numitele „manifestări ale dispozițiilor burghezo-naționaliste” ale acestor studenți.

Cuvinte-cheie: „dezgheț hrușciovist”, *Congresul al XX-lea al PCUS, Universitatea de Stat din Chișinău, studenți, rusificare, deznaționalizare, „moldovenism”, rezistență națională.*

THE KHRUSHCHEV THAW AND THE "NATIONALIST REBELLION" OF PHILOLOGY STUDENTS FROM THE UNIVERSITY

The physical disappearance of I.V. Stalin and Khrushchev's report to the 20th Congress of the CPSU reverberated throughout Soviet society and stimulated a tendency to challenge various aspects of political, social, and cultural life among the Soviet intellectuals, including that from the Moldovan SSR. Naturally rebellious students from the higher education institutions of Soviet Moldova initiated some consonant actions in the general of “détente”, due to the premises created in the mid-50s which encouraged and supported their national approaches and actions. Based on unpublished documents from the national archives of the Republic of Moldova, the author analyzes in this study the character and forms of manifestation of national resistance in the process of Sovietization, Russification and denationalization of high school, but also the Moldovan SSR society in general, the students at the “Moldovan” philology at the State University of Chisinau in the second half of the 1950s, as well as the reactions of the university and party authorities to the so-called “manifestations of the bourgeois-nationalist dispositions” of these students.

Keywords: “Khrushchev Thaw”, *20th Congress of the CPSU, Chisinau State University, students, Russification, denationalization, “Moldovanism”, national resistance.*

Prezentat la 12.05.2020

Publicat: iulie 2020